

Goede Vrijdag

7 april 2023

Met Matteüs en Jacobus naar Jeruzalem

Hij weigerde hun wijn te drinken

Dorpskerk - Blaricum

Stilte

Zingen: Daar komt een man uit Nazaret, Lied 533

Cantorij: 1, 2 en 4

Allen: 3 en 5

Lezen: Jesaja 50, 4-11

Inleiding

Gebed

Lezen: Matteüs 26, 37-46

³⁷ Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee. Toen Hij bedroefd en angstig begon te worden, ³⁸ zei Hij tegen hen: 'Ik ben diepbedroefd, tot stervens toe. Blijf hier met Mij waken.' ³⁹ Hij liep nog een stukje verder, liet zich voorover vallen op de grond en bad: 'Vader, als het mogelijk is, laat deze beker dan aan Mij voorbijgaan! Maar laat het niet gebeuren zoals Ik het wil, maar zoals U het wilt.' ⁴⁰ Hij liep terug naar de leerlingen en zag dat ze lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: 'Konden jullie niet eens één uur met Mij waken?' ⁴¹ Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is

zwak.' ⁴² Voor de tweede maal liep Hij bij hen vandaan en bad: 'Vader, als het niet mogelijk is dat deze beker aan Mij voorbijgaat zonder dat Ik eruit drink, laat het dan gebeuren zoals U het wilt.' ⁴³ Toen Hij terugkwam, zag Hij dat ze weer sliepen, want ze waren door vermoeidheid overmand. ⁴⁴ Hij liet hen achter, liep opnieuw wat verder en bad voor de derde maal, met dezelfde woorden als daarvoor. ⁴⁵ Daarna voegde Hij zich weer bij de leerlingen en zei: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het ogenblik is nabij waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan zondaars. ⁴⁶ Sta op, laten we gaan; kijk, hij die Mij uitlevert, is al vlakbij.'

Cantorij: In stille nacht houdt Hij de wacht, Lied 571: 1, 2 en 3

Lezen: Matteüs 26, 47-56

⁴⁷ Nog voor Hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een grote, met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters en de oudsten van het volk was gestuurd. ⁴⁸ Judas, die Hem zou uitleveren, had met hen een teken afgesproken. 'Degene die ik kus,' had hij gezegd, 'die is het, die moet je gevangennemen.' ⁴⁹ Hij liep recht op Jezus af, zei: 'Gegroet, rabbi!' en kuste Hem. ⁵⁰ Jezus zei tegen hem: 'Vriend, ben je daarvoor gekomen?' Daarop kwamen de mannen naderbij, grepen Jezus vast en namen Hem gevangen. ⁵¹ Nu greep een van Jezus' metgezellen naar zijn zwaard. Hij trok het, haalde uit en sloeg de dienaar van de hogepriester een oor af. ⁵² Daarop zei Jezus tegen hem: 'Steek je zwaard terug op

zijn plaats. Want wie naar het zwaard grijpt, zal door het zwaard omkomen. ⁵³ Je weet toch dat Ik mijn Vader maar te hulp hoef te roepen of Hij stelt Mij onmiddellijk meer dan twaalf legioenen engelen ter beschikking. ⁵⁴ Maar hoe zouden dan de Schriften in vervulling gaan, waar staat dat het zo moet gebeuren?' ⁵⁵ Toen zei Jezus tegen de mannen: 'U bent er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om Mij te arresteren, alsof Ik een misdadiger ben! Dagelijks was Ik in de tempel om onderricht te geven, en toen hebt u Me niet gevangengenomen; ⁵⁶ maar dit alles gebeurt omdat de geschriften van de profeten in vervulling moeten gaan.' Daarop lieten alle leerlingen Hem in de steek en vluchtten weg.

Zingen: Het hoogste woord daalt uit het licht, Lied 565

Allen: 1, 2, 4 en 6

Cantorij: 3 en 5

Lezen: Matteüs 26, 57-68

⁵⁷ De mannen die Jezus gevangengenomen hadden, leidden Hem voor aan Kajafas, de hogepriester bij wie de schriftgeleerden en de oudsten bijeengekomen waren. ⁵⁸ Petrus volgde Hem op een afstand tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester; daar ging hij tussen de knechten zitten om te

zien hoe het zou aflopen. ⁵⁹ De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden Jezus met behulp van een valse getuigenverklaring ter dood te veroordelen, ⁶⁰ maar dat lukte hun niet; hoewel zich vele valse getuigen meldden. Ten slotte meldden er zich twee ⁶¹ die zeiden: 'Die man heeft gezegd:

“Ik kan de tempel van God afbreken en in drie dagen weer opbouwen.”⁶² De hogepriester stond op en vroeg Hem: ‘Geeft U geen antwoord op wat deze getuigen tegen U inbrengen?’⁶³ Maar Jezus bleef zwijgen. De hogepriester zei: ‘Ik bezweer U bij de levende God: zeg ons of U de messias bent, de Zoon van God.’⁶⁴ Jezus antwoordde: ‘U zegt het. Maar Ik zeg tegen u allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en Hem zien komen op de wolken

van de hemel.’⁶⁵ Hierop scheurde de hogepriester zijn kleren en hij riep uit: ‘Hij heeft God gelasterd! Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? U hebt nu zelf zijn godslastering gehoord.’⁶⁶ Wat denkt u?’ Ze antwoordden: ‘Hij is schuldig en verdient de doodstraf!’⁶⁷ Daarop spuwden ze Hem in het gezicht en sloegen Hem. Anderen stompten Hem⁶⁸ en zeiden: ‘Profeteer dan maar eens voor ons, messias, wie is het die Je geslagen heeft?’

Zingen: Jezus, om uw lijden groot, Lied 558: 1, 2 en 3

Lezen: Jakobus 4,11 – 5,6

[4]¹¹ Spreek geen kwaad van elkaar, broeders en zusters. Wie kwaadspreekt van een ander of een ander veroordeelt, spreekt kwaad van de wet en veroordeelt de wet. En als u de wet veroordeelt, handelt u niet naar de wet, maar treedt u op als rechter.¹² Er is maar één wetgever en rechter: Hij die bij machte is te redden of in het verderf te storten. Maar wie bent u om uw naaste te veroordelen?

¹³ Dan iets voor u die zegt: ‘Vandaag of morgen gaan wij naar die en die stad. Daar blijven we een jaar, we zullen er handeldrijven en geld verdienen.’

¹⁴ U weet niet eens hoe uw leven er morgen uitziet. U bent immers maar damp, die heel even verschijnt en dan al verdwijnt.

¹⁵ U zou moeten zeggen: ‘Als de Heer het wil, zijn we dan in leven en zullen we dit of dat doen.’

¹⁶ Maar u slaat een hoge toon aan en bent daar nog trots op ook. Dat soort trots is volkomen ongepast.¹⁷ Als iemand weet hoe het hoort maar er niet naar handelt, dan zondigt hij.

[5]¹ En nu iets voor u, rijken! Weeklaag en jammer om de rampspoed die over u zal komen.

² Uw rijkdom is verrot en uw kleding is door de mot aangevreten.³ Uw goud en zilver is verroest, en die roest zal tegen u getuigen en als een vuur uw lichaam verteren. U hebt uw schatkamers gevuld, hoewel het einde van de tijd nadert.⁴ Hoor de klacht van het loon dat u de arbeiders die uw velden maaiden

hebt onthouden. Het geroep van de maaiers is tot de Heer van de hemelse machten doorgedrongen. ⁵ U hebt op aarde in weelde gebaad en

losbandig geleefd, u hebt uzelf vetgemest voor de slachttijd. ⁶ U hebt de rechtvaardige veroordeeld en vermoord, en hij heeft zich niet tegen u verzet.

Zingen: Lied 558: 4, 5, 6 en 7

Lezen: Matteüs 26, 69-75

⁶⁹ Petrus zat buiten, op de binnenplaats. Er kwam een dienstmeisje naar hem toe, dat zei: 'Jij hoorde ook bij die Jezus uit Galilea!' ⁷⁰ Maar hij ontkende dat met klem, zodat allen het konden horen: 'Ik weet niet waar je het over hebt.' ⁷¹ Toen hij wegliep naar het poortgebouw, zag een ander meisje hem. Ze zei tegen de omstanders: 'Die man hoorde bij Jezus van Nazaret!' ⁷² En opnieuw ontkende hij en zwoer: 'Echt, ik ken de man

niet!' ⁷³ Even later kwamen de omstanders naar Petrus toe, ze zeiden: 'Jij bent wel degelijk een van hen, trouwens, je accent verraadt je.' ⁷⁴ Daarop begon hij te vloeken en te zweren: 'Ik ken die man niet!' En meteen kraaide er een haan. ⁷⁵ Toen herinnerde Petrus zich wat Jezus gezegd had: 'Nog voor de haan gekraaid heeft, zul jij Mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en huilde bitter.

Zingen: Waarom moest ik uw stem verstaan, Lied 941

Lezen: Matteüs 27, 1-10

¹ De volgende ochtend vroeg namen alle hogepriesters met de oudsten van het volk het besluit Jezus ter dood te brengen.

² Nadat ze Hem geboeid hadden, leidden ze Hem weg en leverden Hem over aan Pilatus, de gouverneur. ³ Toen Judas, die Hem had uitgeleverd, zag dat Jezus ter dood veroordeeld was, kreeg hij berouw. Hij bracht de dertig zilverstukken naar de hogepriesters en oudsten terug

⁴ en zei: 'Ik heb een zonde begaan door een onschuldige uit te leveren.' Maar zij zeiden: 'Wat gaat ons dat aan? Zie dat zelf maar op te lossen!' ⁵ Toen smeed hij de zilverstukken de tempel in, vluchtte weg en verhing zich.

⁶ De hogepriesters verzamelden de zilverstukken en zeiden tegen elkaar: 'We mogen ze niet bij de tempelschat voegen, aangezien het bloedgeld is.' ⁷ Ze besloten er de akker van de pottenbakker mee te kopen, die dan als

begraafplaats voor
vreemdelingen kon dienen.

⁸ Daarom heet die akker tot op de
dag van vandaag de Bloedakker.

⁹ Zo ging in vervulling wat gezegd
is door de profeet Jeremia: 'En
ze verzamelden de dertig

zilverstukken, het bedrag waarop
Hij geschat was en dat ze
hadden bepaald met de kinderen
van Israël, ¹⁰ en ze betaalden er
de akker van de pottenbakker
mee, zoals de Heer mij had
opgedragen.'

Zingen: Hij ging de weg zo eenzaam, Lied 560

Cantorij: 1 en 2

Allen: 3

Gedicht: Vragenderwijs, Guillaume van der Graft
(Liedboek, pagina 1361)

Vragenderwijs

Ik vroeg het aan de vogels
de vogels waren niet thuis

ik vroeg het aan de bomen
hooghartige bomen

ik vroeg aan het water
waarom zeggen ze niets
het water gaf geen antwoord

als zelfs het water geen antwoord geeft
hoewel het zoveel tongen heeft
wat is er dan

wat is er dan
er is alleen een visserman

die draagt het water
onder zijn voeten
die draagt een boom
op zijn rug

die draagt op zijn hoofd een vogel.

Guillaume van der Graft

Lezen: Matteüs 27, 11-26

¹¹ Toen Jezus voor de gouverneur stond, stelde deze Hem de vraag: 'Bent U de koning van de Joden?' Jezus zei: 'U zegt het.' ¹² Maar op de beschuldigingen die de hogepriesters en oudsten tegen Hem inbrachten, antwoordde Hij niet één keer. ¹³ Daarop zei Pilatus tegen Hem: 'Hooft U niet wat deze getuigen allemaal tegen U inbrengen?' ¹⁴ Hij gaf op geen enkele beschuldiging enig weerwoord, wat de gouverneur zeer verwonderde.

¹⁵ Nu had de gouverneur de gewoonte om op het pesachfeest één gevangene vrij te laten, en die door het volk te laten kiezen.

¹⁶ Er zat toen een beruchte gevangene vast, die Jezus Barabbas genoemd werd. ¹⁷ En dus vroeg Pilatus hun, toen ze daar waren samengestroomd: 'Wie wilt u dat ik vrijlaat, Jezus Barabbas of Jezus die de messias wordt genoemd?' ¹⁸ Hij wist namelijk dat ze Hem uit afgunst hadden uitgeleverd.

¹⁹ Terwijl hij op de rechterstoel zat, werd hem een boodschap van zijn vrouw gebracht: 'Laat je niet in met die rechtvaardige! Om

Hem heb ik namelijk vannacht in een droom veel moeten lijden.'

²⁰ Ondertussen haalden de hogepriesters en de oudsten het volk over: ze moesten om Barabbas vragen, en Jezus laten doden. ²¹ Weer nam de gouverneur het woord en hij vroeg opnieuw: 'Wie van de twee wilt u dat ik vrijlaat?' 'Barabbas!' riepen ze. ²² Pilatus vroeg hun: 'Wat moet ik dan doen met Jezus die de messias wordt genoemd?' Allen antwoordden: 'Aan het kruis met Hem!' ²³ Hij vroeg: 'Wat heeft Hij dan misdaan?' Maar ze schreeuwden alleen maar harder: 'Aan het kruis met Hem!' ²⁴ Toen Pilatus inzag dat hij niets bereikte, maar dat er zelfs een opstand dreigde uit te breken, liet hij water brengen, waste ten overstaan van de menigte zijn handen en zei: 'Ik ben onschuldig aan de dood van deze man. Zie het zelf maar op te lossen.' ²⁵ En heel het volk antwoordde: 'Laat zijn bloed ons maar worden aangerekend, en onze kinderen!' ²⁶ Daarop liet Pilatus Barabbas vrij, maar Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij Hem eerst nog had laten geselen.

Zingen: Lied 558: 8, 9 en 10

Orgel: *'Herzlich tut mich verlangen'* - Dietrich Buxtehude

Lezen: Matteüs 27, 27-44

²⁷ De soldaten van de gouverneur namen Jezus mee naar het pretorium en verzamelden de hele cohort om Hem heen. ²⁸ Ze kleedden Hem uit en deden Hem een scharlakenrode mantel om, ²⁹ vlochten een kroon van doorntakken en zetten die op zijn hoofd. Ze gaven Hem een rietstok in zijn rechterhand en vielen voor Hem op de knieën. Spottend zeiden ze: ‘Gegroet, koning van de Joden,’ ³⁰ en ze spuwden op Hem, pakten Hem de rietstok weer af en sloegen Hem op het hoofd. ³¹ Nadat ze Hem zo hadden bespot, trokken ze Hem de mantel uit, deden Hem zijn kleren weer aan en leidden Hem weg om Hem te kruisigen.

³² Bij het verlaten van het pretorium troffen ze een man uit Cyrene die Simon heette, en hem dwongen ze het kruis te dragen.

³³ Zo kwamen ze bij de plek die Golgota genoemd werd, wat ‘schedelplaats’ betekent. ³⁴ Ze gaven Jezus met gal vermengde wijn, maar toen Hij die geproefd had, weigerde Hij ervan te drinken. ³⁵ Nadat ze Hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door

erom te dobbelen, ³⁶ en ze bleven daar zitten om Hem te bewaken. ³⁷ Boven zijn hoofd bevestigden ze de aanklacht, die luidde: ‘Dit is Jezus, de koning van de Joden’. ³⁸ Daarna werden er naast Hem twee misdadigers gekruisigd, de een rechts van Hem, de ander links. ³⁹ De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met Hem: ⁴⁰ ‘Jij was toch de man die de tempel kon afbreken en in drie dagen weer opbouwen? Als Je de Zoon van God bent, red jezelf dan en kom van dat kruis af!’ ⁴¹ Ook de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten maakten zulke spottende opmerkingen: ⁴² ‘Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf redden kan Hij niet. Hij is toch koning van Israël? Laat Hij dan nu van het kruis afkomen, dan zullen we in Hem geloven. ⁴³ Hij heeft zijn vertrouwen in God gesteld, laat die Hem nu dan redden, als Hij Hem tenminste goedgezind is. Hij heeft immers gezegd: “Ik ben de Zoon van God.”’ ⁴⁴ Precies zo beschimpten Hem de misdadigers die samen met Hem gekruisigd waren.

**Zingen: Waar was jij, Lied 585, zetting Richard Vos
Cantorij / Allen**

Nieuwe Liedboek 585 - Waar was jij
Aanklacht onder het kruis

Tekst: Sytze de Vries
Muziek: Richard Vos

Solo: Waar was jij, toen men Hem gekruisigd had?
Cantorij: Erbarm u, erbarm u, erbarm u!
Solo: waar was jij, toen men Hem hing aan het hout?

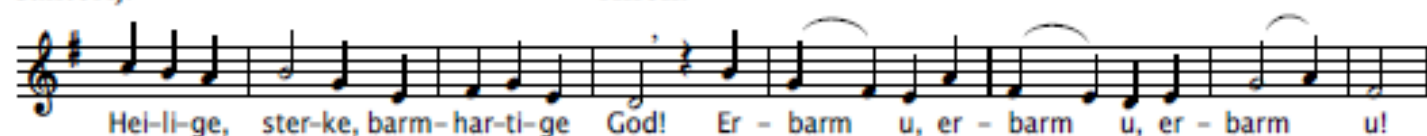
Allen:

Solo: Waar was jij, toen de zon niet langer wilde schijnen?

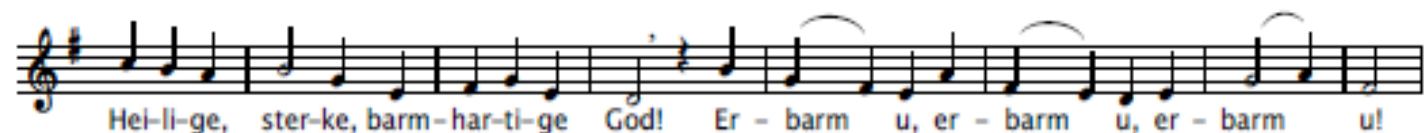
Cantorij:

Allen:

Solo: Waar was jij, toen Hij in zijn graf gelegd werd?

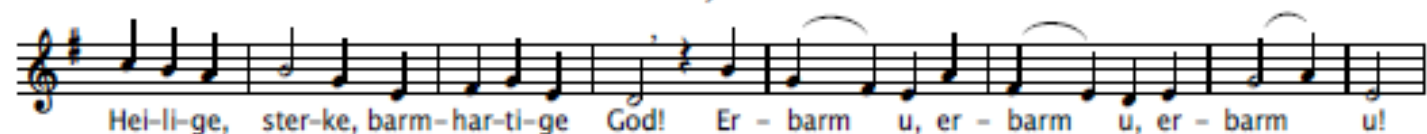
Allen:

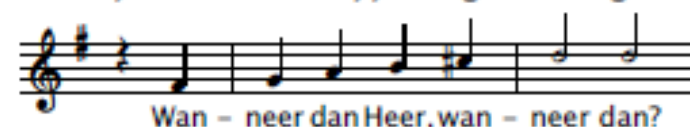
Solo: Waar was jij, toe Hij uit de doden opstond?

Allen:

Cantorij:

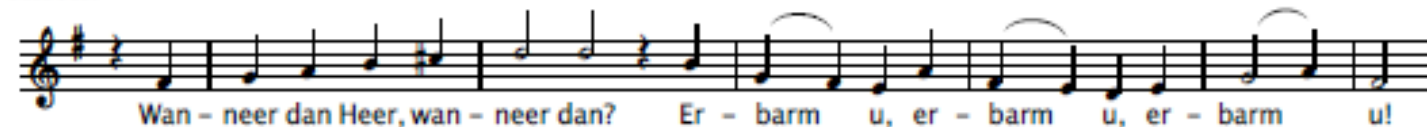

Cantorij: Waar was jij? Honger heb ik geleden: gaf jij mij toen te eten?

(Cantorij:) Dorst heb ik gehad: liet jij mij toen drinken?

Allen:

Cantorig: Ooit was ik een vreemdeling, gaf jij mij onderdak?

Allen:

Wan - neer dan Heer, wan - neer dan? Hei - li - ge, ster - ke, barm - har - ti - ge God!

Er - barm u, er - barm u, er - barm u!

Cantorig: Toen ik was uitgekleeft: bedekte jij mijn schande?

Allen:

Wan - neer dan Heer, wan - neer dan? Hei - li - ge, ster - ke, barm - har - ti - ge God!

Cantorig:

Er - barm u, er - barm u, er - barm u!

(Cantorig:) En toen ik ziek was: heb jij mij opgezocht?

Allen:

Wan - neer dan Heer, wan - neer dan? Er - barm u, er - barm u, er - barm u!

Solo: Ooit zat ik gevangen, kwam jij toen naar me toe?

Allen:

Wan - neer dan Heer, wan - neer dan?

Cantorig: Alles wat je niet voor één der minsten gedaan hebt, heb je ook Mij niet gedaan!

Allen:

Er - barm u, er - barm u, er - barm u!

Solo: Waar was jij?

Muziek

Lezen: Matteüs 27, 45-50

⁴⁵ Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. ⁴⁶ Aan het einde daarvan, in het negende uur, riep Jezus met luide stem: 'Eli, Eli, lema sabachtani?' Dat betekent: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' ⁴⁷ Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: 'Hij roept om Elia!' ⁴⁸ Meteen

kwam er uit hun midden iemand toegesneld die een spons pakte en in water met azijn doopte. Hij stak de spons op een stok en probeerde Hem te laten drinken. ⁴⁹ De anderen zeiden: 'Laten we nu maar eens zien of Elia Hem komt redden.' ⁵⁰ Jezus riep opnieuw, luidkeels, en gaf de geest.

-De Christuskaars wordt gedoofd-

Stilte

Gedicht: Maranatha, Willem Barnard
(*Liedboek, pagina 1482*)

Maranatha

Bij het vallen van de nacht,
bij het falen van de kracht,
met de duisternis rondom,
roep ik: kom, heer Jezus, kom!

Gebeden van de Goede Vrijdag

Zingen: Jezus, leven van ons leven, Lied 575

Allen: 1, 3, 5 en 6

Cantorij: 2 en 4

-Overgang naar de Stille Zaterdag-

Lezen: Matteüs 27, 51-61

⁵¹ Op dat moment scheurde in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën, en de aarde beefde en de rotsen spleten. ⁵² De graven werden geopend en de lichamen van veel gestorven heiligen werden tot leven gewekt; ⁵³ na Jezus' opstanding kwamen ze uit de graven, gingen de heilige stad binnen en verschenen aan een groot aantal mensen.

⁵⁴ Toen de centurio en degenen die met hem Jezus bewaakten de aardbeving voelden en merkten wat er gebeurde, werden ze door een hevige angst overvallen en zeiden: 'Hij was werkelijk Gods Zoon.'

⁵⁵ Vele vrouwen, die Jezus vanuit Galilea gevolgd waren om Hem te dienen, stonden van een afstand toe te kijken. ⁵⁶ Onder

hen bevonden zich Maria van Magdala, Maria, de moeder van Jakobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.

⁵⁷ Toen de avond gevallen was, arriveerde er een rijke man die uit Arimatea afkomstig was. Hij heette Josef en was ook een leerling van Jezus geworden.

⁵⁸ Hij meldde zich bij Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Hierop gaf Pilatus bevel het aan hem af te staan. ⁵⁹ Josef nam het lichaam mee, wikkelde het in zuiver linnen ⁶⁰ en legde het in het nieuwe rotsgraf dat hij voor zichzelf had laten uithouwen. Daarna rolde hij een grote steen voor de ingang van het graf en vertrok. ⁶¹ Maria van Magdala en de andere Maria gingen tegenover het graf zitten en bleven daar achter.

Zingen: In de bloembol is de krokus, lied 982

Cantorij: 1

Allen: 2 en 3

Avondgebed

Onze Vader

De kleine klok luidt

Onze Vader, die in de hemel zijt, Uw naam worde geheiligd, Uw koninkrijk kome, Uw wil geschiede, op aarde zoals in de hemel. Geef ons heden ons dagelijks brood. En vergeef ons onze schulden, zoals ook wij onze schuldenaars vergeven. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid. Amen.

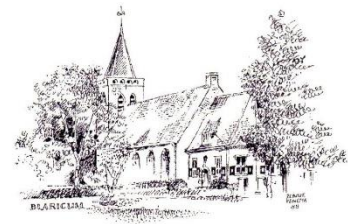
In stilte verlaten wij de kerk

M.m.v. de cantorij van de Dorpskerk o.l.v. Richard Vos

Afbeelding: De dorstigen te drinken geven, Meester van Alcaer (1504), Rijksmuseum Amsterdam

**PROTESTANTSE
GEMEENTE
te BLARICUM**

Liturgische kleur : rood

Voorganger : *ds. Jurjen Zeilstra*
Ouderling/Lector : *Henk Aertsen*
Diaken : *Machteld de Hoop*
Organist : *Peter den Ouden*
Cantorij : *olv. Richard Vos*

Voorbede

Uw verzoek om een voorbede kunt u vooraf in het voorbedenboek schrijven (op de tafel in de voorhof).

Pastorale zorg

Onze predikant ds. Jurjen Zeilstra is per telefoon te bereiken op nummer < 035-624 7449, 06-2150 9446 > en/of via email: < zeilstar@xs4all.nl >

Komende kerkdiensten

Zaterdag	8 april <i>Stille Zaterdag</i>	21.30 uur	ds. Jurjen Zeilstra – <i>zanggroep</i>
Zondag	9 april <i>Pasen</i>	10.00 uur	ds. Jurjen Zeilstra – <i>trompet kinderdienst</i>
Zondag	16 april	10.00 uur	ds. Cees Hendriks, <i>Ede</i>
Zondag	23 april	10.00 uur	ds. Cristina Pumplun, <i>A'dam kinderdienst</i>